

Verksamhetstyrning 2022 - Regionarkivet

Revisionsrapport

Sammanfattning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om Regionstyrelsen har säkerställt att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll på verksamhetsnivå.

Vår sammantagna bedömning är att Regionstyrelsen inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll på verksamhetsnivå. Granskningen av Regionarkivet visar att:

- Verksamhetens grunduppdrag och mål är tydliggjorda.
- Regionarkivet har planerat aktiviteter till verksamhetens mål.
- Enheten följer upp aktiviteter och följetal via dialog.
- Risker och konsekvenser har identifierats och värderats.

Det har emellertid varit svårt att med tydlighet verifiera målstyrningskedjan mellan Regionstyrelsens indikatorer och Regionarkivets aktiviteter, vilket beror på att:

- Regionledningsförvaltningen har i sin verksamhetsplan endast omsatt tre av Regionstyrelsens fem indikatorer för det mål som Regionarkivet adresserat under 2022.
- Det kan via dokumentation inte uttydas till vilka indikatorer som enhetens aktiviteter är kopplade.
- Enhetens uppföljning är, i enlighet med riktlinjen Styrmodell, dialogbaserad.

Våra iakttagelser och bedömningar föranleder följande rekommendationer till Regionstyrelsen:

- Säkerställ att målstyrningskedjan tydliggörs på verksamhetsnivå och att systemstödet Hypergene ger förutsättningar för en tydlig målstyrningskedja.
- Utveckla processen för intern kontroll och tydliggör hur den regiongemensamma riktlinjen för intern styrning och kontroll ska tillämpas på verksamhetsnivå.

Innehållsförteckning

<i>Sammanfattning</i>	2
<i>Innehållsförteckning</i>	3
1 <i>Bakgrund</i>	4
2 <i>Syfte, revisionsfråga och avgränsning</i>	4
3 <i>Revisionskriterier</i>	4
4 <i>Metod</i>	5
5 <i>Resultat av granskningen</i>	6
5.1 Allmänt om Regionarkivet.....	6
5.2 Verksamhetens grunduppdrag, mål och aktivitetsplanering	6
5.3 Uppföljning av aktiviteter och följetal.....	8
5.4 Identifiering och värdering av verksamhetens risker och konsekvenser	9
6 <i>Revisionell bedömning</i>	11

1 Bakgrund

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisning och delårsrapport.

Revisorerna bedömde utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys att det var angeläget att genomföra granskningar av nämndernas styrsystem på verksamhetsnivå. Granskningarna ingår i revisionsplanen för 2022.

En verksamhet som valdes ut för granskning är Regionarkivet. Regionarkivet var tidigare en enhet inom verksamheten Regionledningsförvaltningens kansli men är sedan 1 augusti 2022 en del av området Stöd och samordning. Regionstyrelsen är arkivmyndighet enligt 7–9 §§ arkivlagen (1990:782) och huvudman för regionarkivet. Regionarkivet finns för vård och tillhandahållande av arkivmyndighetens och till denna överlämnade handlingar.

2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om Regionstyrelsen har säkerställt att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll på verksamhetsnivå. Granskningen har varit inriktad mot nedanstående revisionsfrågor:

- Har verksamhetens grunduppdrag och mål tydliggjorts?
- Har aktiviteter, som är hänförliga till verksamhetens mål och indikatorer, planerats?
- Görs uppföljning av aktiviteter och följetal?
- Har identifiering och värdering skett av verksamhetens risker och konsekvenser?

Granskningen är avgränsad till Regionarkivet inom Regionledningsförvaltningen.

3 Revisionskriterier

Resultatet av granskningen har kommenterats och bedömts med stöd av följande:

- Kommunallagen (SFS 2017:725),
- Regionstyrelsens reglemente,
- policyn Samlad ledningsprocess (beslutad av Regionfullmäktige 2021-06-24 § 158)
- riktlinjen Styrmodell (beslutad av Regionstyrelsen 2020-10-29 § 245)
- riktlinjen Intern styrning och kontroll (beslutad av Regionstyrelsen 2018-05-09 § 156)

4 Metod

Granskningen har genomförts med hjälp av intervjuer och dokumentstudier.

Revisionsrapporten har kvalitetssäkrats enligt gällande rutiner, vilket bl.a. innebär att ett utkast till rapport har överlämnats för saklighetskontroll till berörd enhetschef för Regionarkivet, verksamhetschef för Regionledningsförvaltningens kansli och Regiondirektören.

5 Resultat av granskningen

5.1 Allmänt om Regionarkivet

Regionarkivet är en enhet organiserad under Område Stöd och samordning inom Regionledningsförvaltningen. Regionarkivets övergripande uppgift är att vårda och tillhandahålla handlingar som överlämnats till arkivmyndigheten. Regionstyrelsen är arkivmyndighet och huvudman för Regionarkivet. Inom enheten finns arkivhandläggare och arkivassistenter samt enhetschef.

5.2 Verksamhetens grunduppdrag, mål och aktivitetsplanering

Under denna rubrik behandlas revisionsfrågorna:

- Har verksamhetens grunduppdrag och mål tydliggjorts?
- Har aktiviteter, som är hänförliga till verksamhetens mål och indikatorer, tydliggjorts?

Av riktlinjen Styrmodell framgår att ”Planeringen i verksamhet och enhet bygger främst på de aktiviteter som arbetas fram med delaktighet från medarbetarna och som utgör kärnan i planeringen av hur de tilldelade målen och indikatorerna ska omsättas”.

Av riktlinjen framgår också att ”Varje organisatorisk nivå har ansvar att planera, genomföra och följa upp verksamhetens mål och grunduppdrag samt att utveckla verksamheten i relation till ekonomiska förutsättningar.”

Grunduppdrag

Av riktlinjen Uppdragsbeskrivning Regionarkivet, beslutad av Regionstyrelsen, framgår att Regionarkivets övergripande uppgift är att vårda och tillhandahålla handlingar, vilka indelats i fem delområden:

- Ta emot arkivhandlingar
- Bevara och vårda arkivhandlingar
- Tillhandahålla arkivhandlingar
- Tillgängliggöra arkivhandlingar
- Digitalisera restjournaler (tilläggsuppdrag)

Uppdragsbeskrivningen konkretiserar innebörden av respektive delområde. Enligt de intervjuade har Regionarkivet deltagit i framtagandet av uppdragsbeskrivningen och bedömer att den är tydlig.

Enheten har därutöver själva upprättat en verksamhetskartläggning med processbeskrivningar. Kartläggningen upprättades 2018 men bedöms av enheten vara alltfjänt aktuell.

Mål

Regionarkivet har under 2022 omfattats av regionplanens mål: *Vi främjar samarbete, innovation och utveckling* (målområde 3). Tilldelningen har skett i dialog mellan Regionarkivet och verksamhetschefen för Regionledningsförvaltningens kansli, det vill säga överordnad linjechef.

För målet finns fem indikatorer i Regionstyrelsens verksamhetsplan:

- Delindex Styrning. Källa: HME.
- Delindex Ledarskap. Källa: HME.
- Nöjd-Kund-Index. Källa: RLF Serviceenkät.
- Övergripande index. Källa: HSE.
- Arbete sker i enlighet med Regionstyrelsens ansvarsområden utifrån Hållbarhetsplan. Källa: Miljö- och hållbarhetsenheten.

I Regionledningsförvaltningens verksamhetsplan återfinns tre av de fem indikatorerna:

- Delindex Styrning. Källa: HME.
- Delindex Ledarskap. Källa: HME.
- Nöjd-Kund-Index. Källa: RLF Serviceenkät.

Övriga två indikatorer har inte återfunnits Regionledningsförvaltningens verksamhetsplan.

Av intervju framgår att Regionarkivet under 2022 även har mål kopplade till sjukfrånvaro respektive mobbing. Inget av dessa mål har vad vi har noterat en uttryckt koppling till regionplanens mål.

För sjukfrånvaro är målvärdet att understiga 5%. Procentsatsen uttrycks som ett mål i systemstödet Cognos men vi har inte kunnat härleda det till något beslutat mål i målstyrningskedjan (regionplanen eller underordnad verksamhetsplan). Sjukfrånvaro är dock ett fastställt följetal för bevakning, utan tillhörande målvärde, i Regionledningsförvaltningens verksamhetsplan.

Avseende mobbing har inget målvärde framgått av dokumentation eller intervju.

Planering av aktiviteter

Regionarkivet har planerat aktiviteter inom ramen för Regionplanens mål *Vi främjar samarbete, innovation och utveckling*. Eftersom Regionarkivet tillhörde Regionledningsförvaltningens kansli vid planeringstillfället så är aktiviteterna en del av kansliets målstyrning.

Regionarkivets aktiviteter har planerats med delaktighet av aktivassistenter och handläggare. Aktiviteterna har operativ karaktär och gäller exempelvis handläggningstider för frågor till enhetens funktionsbrevlåda.

Aktiviteterna är enligt uppgift felaktigt inlagda som indikatorer i IT-stödet Hypergene och det framgår därför inte vilka indikatorer som de planerade aktiviteterna adresserar.

Kommentar

Regionarkivet uppger vid intervju att de upplever att både uppdragsbeskrivning och mål/indikatorer är tydliga. Den egna verksamhetskartläggningen bidrar enligt vår bedömning ytterligare till ett tydligt grunduppdrag.

Målstyrningsmässigt har Regionarkivet endast arbetat med ett av regionplanens mål under 2022. Det saknas dokumenterade motiveringar till varför övriga mål inte omfattats (exempelvis på grund av att de inte är applicerbara eller prioriterade), vilket hade kunnat förtydliga målstyrningen.

Vi har inte kunnat härleda varifrån målet för sjukfrånvaron härstammar. Vi betraktar därför målet som sidoordnad målstyrningskedjan.

I Hypergene har enhetens aktiviteter av misstag lagts på den plats som är avsedd för indikatorer. Inga indikatorer kan därför utläsas och vi har i verktyget inte kunnat verifiera kopplingen mellan mål, indikatorer och aktiviteter. Det hade emellertid varit svårt att verifiera kopplingen även om aktiviteterna varit korrekt inlagda eftersom Hypergene kopplar aktiviteter till mål och inte till indikatorer. Förvisso hade då samtliga aktiviteter och indikatorer framgått men inte hur de hör samman.

Vi rekommenderar att Regionstyrelsen säkerställer att målstyrningskedjan tydliggörs på verksamhetsnivå. Bland annat bedömer vi det som väsentligt att det går att härleda aktiviteter på verksamhetsnivå till de mål och indikatorer som beslutats på förvaltnings- och styrelse/nämnds nivå. Det är även väsentligt att systemstödet Hypergene ger förutsättningar för en tydlig målstyrningskedja.

5.3 Uppföljning av aktiviteter och följetal

Under denna rubrik behandlas revisionsfrågan:

- Görs uppföljning av aktiviteter och följetal?

Enligt den av Regionstyrelsen fastställda riktlinjen Intern styrning och kontroll, har nämnderna ett ansvar att följa upp verksamheterna inom sitt område för att säkerställa att arbetet drivs mott uppsatta mål.

Enhetens aktiviteter följs upp i Hypergene. Regionarkivet följer upp följetal koplade till:

- Sjukfrånvaro
- Resultat mot budget
- Produktion

Följetalen rapporteras månatligen via e-post och dialog till verksamhetschefen för Regionledningsförvaltningens kansli, det vill säga överordnad linjechef. Följetalen meddelas också medarbetarna och dokumenteras enligt uppgift i samband med arbetsplatsträffar.

Kommentar

Av intervjuer framkommer att Regionarkivet följer upp aktiviteter och följetal på ett strukturerat sätt. Omfattning och frekvens för uppföljning av följetal har inte kunnat verifieras vid granskning eftersom den är dialogbaserad.

5.4 Identifiering och värdering av verksamhetens risker och konsekvenser

Under denna rubrik behandlas revisionsfrågan:

- Har identifiering och värdering skett av verksamhetens risker och konsekvenser?

Enligt den av Regionstyrelsen fastställda riktlinjen Intern styrning och kontroll ska nämnden inom sitt område se till att riskanalys genomförs, med denna som grund ska plan om uppföljning och kontroll fattas.

Vid tillfället för riskanalys för intern kontroll, inför verksamhetsåret 2022, hörde Regionarkivet till Regionledningsförvaltningens kansli. Regionarkivets risker har varit inordnade i kansliets riskanalys under verksamhetsåret 2022.

Regionarkivet har identifierat två risker som efter värdering bedömts vara väsentliga för den interna kontrollen. Riskanalysen tog utgångspunkt i Regionens anvisningar för riskanalys för intern kontroll samt enhetens egen processkartläggning. Riskerna har kategoriserats som processrisker. De två risker som identifierats är:

- Regionarkivets sjukfrånvaro (riskvärde 16 av 16)
- Förekomsten av analoga restjournalhandlingar kvarstår/(ökar) på fortsatt hög nivå (riskvärde 6 av 16)

För båda riskerna finns aktivitet/aktiviteter, metod, tidplan och utsedd ansvarig (enhetschefen). Trots att sjukfrånvarorisen värderats till högsta möjliga riskvärde består planerade aktiviteter av ”Sedvanligt linjearbete i enlighet med SAM”.

Vi har i Regionledningsförvaltningens riskanalys för 2022 inte kunnat härleda att någon av Regionarkivets risker återfinns.

Kommentar

Vår bedömning är att det finns rutiner för att identifiera och värdera risker kopplade till Regionarkivets uppdrag. Anvisningarna som medföljer riskanalysmallen ger metodmässigt stöd och enheten har underlättat arbetet genom den egna processkartläggningen. Enheten har emellertid endast identifierat två risker inför 2022 och det bör, obeaktat händelsernas sannolikhet eller allvar, finnas fler möjliga oönskade händelser att förutse.

Vi bedömer dock att det inte finns samma tydlighet i styrning och struktur för den fortsatta riskhanteringen, i synnerhet när mycket allvarliga risker identifierats. Anvisningarna respektive riktlinjen Intern styrning och kontroll ger endast liten vägledning om förhållningssätt till allvarliga risker och ingen vägledning om eskale-

ringsrutiner i händelse av att verksamheten inte kan åtgärda risken med eget mandat och/eller egna resurser. Inte heller framgår hur förvaltningen ska förhålla sig till allvarliga risker som identifierats på underliggande nivå.

Att Regionarkivets sjukfrånvarorisk har högsta möjliga riskvärde samtidigt som vidtagna åtgärder begränsats till sedvanligt linjearbete behöver enligt vår mening analyseras närmare då åtgärderna riskerar att vara otillräckliga. Vi har också iakttagit att risken inte återfinns i Regionledningsförvaltningens riskanalys trots att den är högre värderad än samtliga av förvaltningens risker.

Vi rekommenderar att Regionstyrelsen utvecklar processen med intern kontroll och tydliggör hur den regiongemensamma riktlinjen för intern styrning och kontroll ska tillämpas på verksamhetsnivå. Bland annat finns behov av att förtydliga förväntningar på inriktning och omfattning på verksamheternas riskanalyser liksom hur verksamheten ska förhålla sig till allvarliga risker. Strukturmässigt bör det även klargöras hur risker hänger samman mellan verksamhets- och förvaltningsnivåerna; hur de eskaleras från underliggande nivå respektive beaktas av överordnad nivå.

6 Revisionell bedömning

Granskningens syfte har varit att bedöma om Regionstyrelsen har säkerställt att det finns en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll på verksamhetsnivå.

Vår sammantagna bedömning är att Regionstyrelsen inte fullt ut har säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll på verksamhetsnivå. Samtidigt ska beaktas att Regionens styrmodell infördes först från 2022 och därmed tillämpas för första gången.

Granskningen av Regionarkivet visar att:

- Verksamhetens grunduppdrag och mål är tydliggjorda.
- Regionarkivet har planerat aktiviteter till verksamhetens mål.
- Enheten följer upp aktiviteter och följetal via dialog.
- Risker och konsekvenser har identifierats och värderats.

Ovanstående iakttagelser bedömer vi ger förutsättningar för Regionstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll på verksamhetsnivå. Det är emellertid svårt att med tydlighet verifiera målstyrningskedjan mellan Regionstyrelsens indikatorer och Regionarkivets aktiviteter, vilket beror på:

- Regionledningsförvaltningen har i sin verksamhetsplan endast omsatt tre av Regionstyrelsens fem indikatorer för det mål som Regionarkivet adresserat under 2022.
- Det kan via dokumentation inte uttydas till vilka indikatorer som enhetens aktiviteter är kopplade. Enligt uppgift har Regionarkivets aktiviteter koppling till indikatorer dock tydliggjorts i enhetens verksamhetsplanering för 2023.
- Enhetens uppföljning är, i enlighet med riktlinjen Styrmodell, dialogbaserad.

Vi har i övrigt uppfattat att det saknas regionövergripande system för hur risker, som värderats som allvarliga, ska hanteras och kommuniceras mellan enhet - verksamhet och förvaltning. Ingen av Regionarkivets identifierade risker för 2022 återfinns i Regionledningsförvaltningens riskanalys.

Våra iakttagelser och bedömningar föranleder följande rekommendationer till Regionstyrelsen:

- Säkerställ att målstyrningskedjan tydliggörs på verksamhetsnivå.

Bland annat bedömer vi det väsentligt att det går att härleda aktiviteter på verksamhetsnivå till mål och indikatorer som beslutas inom förvaltnings- och styrelse/nämnds nivå. Det är även väsentligt att systemstödet Hypergene ger förutsättningar för en tydlig målstyrningskedja.

- Utveckla processen för intern kontroll och tydliggör hur den regiongemensamma riktlinjen för intern styrning och kontroll ska tillämpas på verksamhetsnivå.

Bland annat finns behov av att förtydliga inriktningen och omfattningen av verksamheternas riskanalys samt förhållningssätt till risker som bedöms allvarliga. Det bör även klargöras hur risker hänger samman mellan verksamhets- och förvaltningsnivå.

I övrigt hänvisar vi till rekommendationerna i *Granskning av den nya styrmodellen* (dnr 22REV36).

Jonas Innala
Revisor

Anna Nordlöf
Certifierad kommunal revisor